

Ordnande av svenskspråkigt uppsökande ungdomsarbete från och med 1.1.2027

Bildnings- och välfärdsnämnden 03.09.2026

604/12.05.02/2026

Beredare	Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari Serviceansvarig för ungdomsarbete Eija Rajavaara fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Bildningsdirektör Eeva-Kaisa Ikonen Bildnings- och välfärdsnämnden beslutar att 1 det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet överförs så att det blir en del av kommunens egen verksamhet från och med 1.1.2027. 2 ändringen beaktas som en del av förslaget till budget för år 2027.
Behandling	
Beslut	
För kännedom	
Redogörelse	Lagstiftning och bakgrund Om uppsökande ungdomsarbete stadgas i ungdomslagen (1285/2016) § 10–12. Enligt ungdomslagen är syftet med uppsökande ungdomsarbete att nå unga som är i behov av stöd och att hjälpa dem att anlita sådana tjänster och övrigt stöd som främjar deras utveckling, självständighetsprocess, delaktighet i samhället och övriga livskompetens och som bidrar till deras möjligheter till utbildning och till inträde på arbetsmarknaden. Det uppsökande ungdomsarbetet grundar sig på frivillighet från den ungas sida och samarbete med den unga. Enligt lagen ska den som arbetar inom uppsökande ungdomsarbete ha tillräcklig utbildning och erfarenhet av arbete bland unga. Det uppsökande ungdomsarbetet är en central del av de förebyggande tjänsterna för unga. Verksamheten syftar särskilt till att nå unga som behöver stöd i fråga om utbildning, sysselsättning, vardagshantering eller att hitta rätt bland tjänsterna. Verksamheten bygger på förtroendefull växelverkan, den ungas egna mål och ett långsiktigt stöd vid sidan av den unga. När kommunen ordnar uppsökande ungdomsarbete ska den till ansvarsperson för verksamheten utse en kommunal tjänsteinnehavare eller en person som står i arbetsavtalsförhållande till kommunen. Enligt bildningsdirektörens delegeringsbeslut av befogenheter enligt förvaltningsstadgan 30.6.2026 35/2026 är ungdoms- och idrottschefen den tjänsteinnehavare som i Kyrkslätt svarar för ungdomsarbetets verksamhet (Verksamhetsdirektiv för bildningssektorn 1.8.2026). Uppsökande ungdomsarbete kan ordnas av en kommun eller av flera kommuner tillsammans. Kommunen kan också skaffa tjänsten av en

utomstående serviceproducent, men svarar då för att verksamheten genomförs enligt ungdomslagen.

Det uppsökande ungdomsarbetet inleds i första hand på den ungas eget initiativ eller utifrån uppgifter som hen har lämnat. Arbetet kan också inledas utifrån en anmälan från en myndighet. Anmälningsskyldigheten gäller bland annat den grundläggande utbildningen, läroanstalter på andra stadiet, Försvarsmakten, Civiltjänstcentralen och Folkpensionsanstalten. Det uppsökande ungdomsarbetet fungerar därmed i gränssnittet mellan den unga och servicesystemet samt som en länk mellan utbildnings-, sysselsättnings-, social-, hälso- och fritidstjänster.

Servicesystemet för unga och det uppsökande ungdomsarbetets verksamhetsmiljö har under de senaste åren förändrats bland annat till följd av den utvidgade läroplikten, välfärdsområdesreformen och reformen av sysselsättningstjänsterna. Förändringarna har ytterligare betonat betydelsen av lokalt samarbete och samordningen av servicestigar för unga.

I Kyrkslätt fungerar det finskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet som kommunens egen verksamhet. Inom verksamheten arbetar två uppsökande ungdomsarbetare i ordinarie anställning. De ingår i teamet för riktat ungdomsarbete. I teamet ingår dessutom en specialungdomsarbetare, en medarbetare inom förebyggande mental- och missbrukarvård, en koordinator för förebyggande mental- och missbrukarvård, teaterhandledare samt skolungdomsarbetare. Teamet utgör också en struktur för yrkesmässigt stöd och samarbete inom det uppsökande ungdomsarbetet. Inom teamet kan man dela kompetens, konsultera varandra och utveckla verksamheten tillsammans. Chef för teamet för riktat ungdomsarbete är serviceansvarig för ungdomsarbetet.

Det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet har ordnats som köpt tjänst som anskaffats med ett årligt avtal via Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Praktikum Ab / SVEPS. Det nuvarande gällande avtalet för 1.1–31.12.2026 har godkänts genom ett tjänsteinnehavarbeslut av ungdoms- och idrottschefen 3.11.2025 (10/2025) och avtalsperioden går ut 31.12.2026. Verksamhetsmodellen har gjort det möjligt att utföra svenskspråkigt uppsökande ungdomsarbete i Kyrkslätt, men arbetstagaren är inte en del av kommunens organisation och inte en del av personalen vid kommunens ungdomstjänster. SVEPS deltar enligt behov i det lokala nätverkssamarbetet, evenemang och möten med unga.

Den centrala skillnaden mellan organiseringssätten gäller hur det uppsökande ungdomsarbetet är integrerat i kommunens övriga ungdomsarbete och servicenätverk. När verksamheten bedrivs i kommunens egen regi utgör det uppsökande ungdomsarbetet en del av kommunens personalorganisation och teamet för riktat ungdomsarbete. Det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet ordnas däremot som en köpt tjänst utanför kommunens organisation. Arbetstagaren ingår därmed inte i kommunens personal- och samarbetsstrukturer eller i teamet för riktat ungdomsarbete, vilket begränsar möjligheterna till kompetensutbyte och gemensam utveckling av verksamheten inom kommunen.

Målgrupp, kundrelationer och innehåll i det uppsökande ungdomsarbetet

Målgruppen för det uppsökande ungdomsarbetet är unga som behöver stöd i olika övergångs- och förändringssituationer i livet eller stöd för att

hitta sin väg till utbildning, arbetslivet eller de tjänster de behöver. Unga hänvisas till verksamheten bland annat från läroanstalter, sysselsättningstjänsterna och andra myndigheter samt genom att själva ta kontakt.

Det uppsökande ungdomsarbetet fungerar i gränssnittet mellan den unga och servicesystemet. I arbetet kartläggs den ungas livssituation, hen får stöd i att söka sig till och använda tjänster samt vid behov stöd i kontakten med olika aktörer. Arbetet omfattar också nätverkssamarbete med andra aktörer som arbetar med unga. Centrala teman i kundrelationerna är utbildning, sysselsättning, välbefinnande, boende, utkomst och andra frågor som rör livshantering. De ungas stödbehov är ofta mångfacetterade och kan vara långvariga. Behoven kan också omfatta utmaningar som gäller psykisk hälsa och användning av rusmedel.

Det uppsökande ungdomsarbetet bygger i båda språkgrupperna på frivillighet, individuellt stöd och ofta ett långvarigt arbete. Merparten av det uppsökande ungdomsarbetets kunder i Kyrkslätt hör till åldersgruppen 18–25 år. Enligt statistiken varierar kundrelationernas längd från korta kontakter till kundrelationer som varar flera år. Utifrån tillgängliga uppgifter finns det inga betydande skillnader i kundrelationernas längd mellan den finsk- och svenskspråkiga verksamheten.

Det uppsökande ungdomsarbetet är ett aktivt, uppsökande och utåtriktat arbete. Som en del av det utåtriktade arbetet rör sig ungdomsarbetarna regelbundet i ungas fritidsmiljöer och på andra platser där unga vistas, tillsammans med olika samarbetspartner. Unga möts också i läroanstalter, vid olika evenemang samt i sammanhang som ordnas av myndigheter och andra samarbetsaktörer. I Kyrkslätt har det uppsökande ungdomsarbetet till exempel jour i entréhallarna i läroanstalterna och i Navigatorn samt deltar i rekryterings- och utbildningsevenemang och i Försvarmaktens uppbåd och infotillfällen.

Det uppsökande ungdomsarbetet utvecklas långsiktigt i samarbete med unga, kommunens övriga tjänster och samarbetspartner. I utvecklingsarbetet utnyttjas respons från unga och de önskemål de framför, så att verksamheten bättre kan anpassas till de ungas föränderliga behov.

För unga vuxna ordnas också handledd gruppverksamhet vid mötesplatser för unga vuxna. Olotila-verksamhet ordnas en gång i veckan i samarbete med Espoon mielenterveysyhdistys Emy ry, Navigatorn samt finska och svenska församlingarna i Kyrkslätt. Olotila startade våren 2025 som ett försök och har sedermera etablerats som en regelbunden verksamhet. Från och med hösten 2026 deltar även SVEPS i Olotila-verksamheten tre gånger under hösten.

Olotila är ett konkret exempel på hur lokal samverkan kan förena olika aktörers kompetens och resurser och erbjuda unga lättillgänglig verksamhet över organisations- och språkgränserna. Verksamhetens mål är att stärka unga vuxnas gemenskap och delaktighet samt att förebygga ensamhet och marginalisering. Verksamheten har utvecklats tillsammans med de unga, och deras respons och önskemål har beaktats bland annat vid planeringen av verksamhetens innehåll, genomförandesätt och utvidgning.

Den här typen av samarbetsstrukturer är betydelsefulla också ur det uppsökande ungdomsarbetets perspektiv. När de tjänster och den

verksamhet som en ung person behöver bildar en fungerande lokal helhet, blir det lättare för hen att hitta det stöd hen behöver och få tillgång till det. Det uppsökande ungdomsarbetet kan för sin del stärka denna helhet genom att lyfta fram den ungas perspektiv samt genom att bygga upp och upprätthålla samarbete mellan de tjänster den unga behöver och de aktörer som tillhandahåller dem.

Det uppsökande ungdomsarbetet som en del av servicenätverket för unga

Det uppsökande ungdomsarbetets genomslag bygger i hög grad på ett välfungerande samarbete med det övriga servicenätverket. I Kyrkslätt är centrala samarbetspartner bland annat sysselsättningstjänsterna, FPA, mentalvårds- och missbrukartjänsterna, vuxensocialarbetet och familjesocialarbetet, hälso- och sjukvården, den rehabiliterande arbetsverksamheten, Navigatorn, arbetsverkstäderna, läroanstalterna, Vamos, Espoon mielenterveysyhdistys Emy rf, skolungdomsarbetarna, specialungdomsarbetaren, medarbetaren inom det förebyggande mentalvårds- och rusmedelsarbetet, koordinatören för det förebyggande mentalvårds- och rusmedelsarbetet samt de regionala ungdomsledarna.

I Kyrkslätt finns de tjänster som unga behöver tillgängliga både på finska och svenska. Vårdsområdets tjänster, sysselsättningstjänsterna och FPA:s tjänster är tvåspråkiga. Vissa tjänster, såsom den specialiserade sjukvården, kan dock vara förlagda till andra delar av huvudstadsregionen. Det uppsökande ungdomsarbetets uppgift är då att hjälpa den unga att hitta en ändamålsenlig tjänst och ge stöd under serviceprocessen.

För svenskspråkiga unga finns det dessutom tjänster som inte erbjuds som svenskspråkig närservice i Kyrkslätt. I Kyrkslätt finns en svenskspråkig läroanstalt på andra stadiet, Kyrksläts gymnasium. Svenskspråkiga yrkesläroanstalter finns på olika håll i huvudstadsregionen, såsom Prakticum i Helsingfors, Axxell i Esbo, Helsingfors, Vanda, Karis och Raseborg samt Folkhälsan i Esbo. För svenskspråkiga unga köps verkstadsverksamheten för närvarande som tjänst av SVEPS. Finskspråkiga unga hänvisas till Omnias verkstadsverksamhet.

Att det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet övergår till kommunens egen verksamhet påverkar inte det övriga servicenätverket för svenskspråkiga unga. I Kyrkslätt finns redan fungerande exempel på samarbete där olika aktörer tillsammans ordnar lågtröskelverksamhet och tvåspråkig verksamhet för unga. Olotila-verksamheten visar att ett sådant samarbete kan förena kommunens, föreningarnas och församlingarnas kompetens till stöd för ungas välbefinnande. Det kommunala svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet skulle framöver kunna knytas närmare till den här typen av samsamarbetsstrukturer.

Förändringen skulle framför allt stärka det uppsökande ungdomsarbetets ställning som en del av detta nätverk och möjliggöra ett närmare deltagande i kommunens ungdomstjänsters strukturer och i det lokala samarbetet än i dag. Detta är särskilt betydelsefullt i situationer där den ungas serviceväg består av flera olika tjänster och förutsätter samarbete och samordning mellan olika aktörer.

Tjänstens räckvidd och utvecklingsmöjligheter

Antalet kunder inom det uppsökande ungdomsarbetet samt antalet unga i målgruppen 2024–2026:

2024	Finskspråkigt uppsökande ungdomsarbete	Svenskspråkigt uppsökande ungdomsarbete
Antalet kunder	169	28
Antalet 15–29- åringar i Kyrkslätt	4 641	870
2025	Finskspråkigt uppsökande ungdomsarbete	Svenskspråkigt uppsökande ungdomsarbete
Antalet kunder	159	19
Antalet 15–29- åringar i Kyrkslätt	4 606	883
2026	Finskspråkigt uppsökande ungdomsarbete (1–4)	Svenskspråkigt uppsökande ungdomsarbete (1–4)
Antalet kunder	81	15
Antalet 15–29- åringar i Kyrkslätt	4326	860

* Tabellens källor: uppsökande ungdomsarbetets PARKki-statistik samt kommunregistret Facta (antalet 15–29-åringar i Kyrkslätt). PARKki-uppgifterna för 2026 gäller 1.1–30.4.2026.

Vid en granskning av kundantalet bör skillnaderna i språkgruppernas befolkningsunderlag beaktas. Kundantalet beskriver inte ensamt resursbehovet eller effekterna inom det uppsökande ungdomsarbetet, eftersom arbetet är individuellt och ofta långvarigt. En kundrelation kan omfatta flera träffar, handledning till olika tjänster, stöd i kontakten med myndigheter samt omfattande nätverksarbete. Behovet av uppsökande ungdomsarbete kan därför inte bedömas enbart utifrån antalet kunder.

För verksamhetens effekter är det särskilt viktigt hur tidigt unga nås och hur väl de kan få stöd att etablera sig i utbildning, arbetslivet eller de tjänster de behöver. Kännedomen om tjänsten, dess synlighet och tillgänglighet har här en central betydelse.

Det uppsökande ungdomsarbetets utåtriktade arbetssätt gör det möjligt att möta unga i deras egna miljöer. Om det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet ordnas som kommunens egen verksamhet skulle arbetstagaren ha bättre möjligheter än i dag att delta i verksamhet som

bedrivs i kommunens läroanstalter, i ungas verksamhetsmiljöer och inom olika samarbetsnätverk. Detta skulle kunna stärka tjänstens synlighet och sänka tröskeln för svenskspråkiga unga att söka stöd.

En arbetstagare som är placerad i kommunens egen organisation skulle också vara en del av teamet för riktat ungdomsarbete och kommunens gemensamma samarbetsstrukturer. Detta skulle stärka informationsgången, främja kompetensutbyte och identifieringen av servicebehov samt möjliggöra en tätare gemensam utveckling av verksamheten.

I samband med beredningen har en förhandsbedömning av konsekvenserna utarbetats. I bedömningen har det nuvarande svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet, som ordnas som köpt tjänst, och en överföring av verksamheten till kommunens egen regi granskats bland annat ur perspektiven unga och ungas välbefinnande, likabehandling, personal, samarbetsnätverk, organisation och ekonomi samt uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten. Förhandsbedömningen av konsekvenserna ingår som bilagematerial till ärendet.

Utifrån förhandsbedömningen gäller de viktigaste positiva konsekvenserna av förändringen framför allt en stärkt organisatorisk ställning för verksamheten, tätare samarbetsstrukturer, förbättrad synlighet och tillgänglighet samt bättre möjligheter att utveckla verksamheten som en del av kommunens övriga ungdomsarbete. Förändringen bedöms också främja likabehandlingen inom tjänsterna, eftersom det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet då skulle ingå i samma kommunala verksamhetsstruktur som det finskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet.

Ekonomiska konsekvenser

Årskostnaden för den nuvarande köpta tjänsten för svenskspråkigt uppsökande ungdomsarbete uppgår till 14 000 euro. Om verksamheten ordnas som kommunens egen verksamhet med en resurs motsvarande ett årsverke uppgår lönekostnaderna till cirka 43 000 euro per år. För det uppsökande ungdomsarbetet ansöks årligen om statligt specialunderstöd, som på nuvarande nivå uppgår till 27 500 euro per årsverke. Med beaktande av det statliga specialunderstödet uppgår kostnadsskillnaden mellan organiseringsätten till uppskattningsvis cirka 1 500 euro per år. Den ekonomiska konsekvensen är således mycket liten som helhet. Förändringen kan genomföras inom ramen för ungdomstjänsternas nuvarande anslag.

Som kommunens egen verksamhet skulle resursen motsvarande ett årsverke ingå i kommunens personalstruktur och stödjande planeringen, ledningen och utvecklingen av det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet som en del av kommunens övriga uppsökande och riktade ungdomsarbete.

Likabehandling och verksamhetsmässiga konsekvenser

Ett svenskspråkigt uppsökande ungdomsarbete som bedrivs som kommunens egen verksamhet skulle stärka likabehandlingen inom tjänsten. Det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet skulle organisatoriskt ingå i samma kommunala servicehelhet som det finskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet, och verksamheten skulle kunna utvecklas enligt gemensamma verksamhetsprinciper.

Förändringen skulle också stärka integrationen av det uppsökande ungdomsarbetets i kommunens övriga ungdomsarbete. Arbetstagaren skulle vara en del av helheten för riktat ungdomsarbete, vilket skulle möjliggöra ett tätare samarbete bland annat med läroanstalter, Navigatorn, sysselsättningstjänsterna, välfärdsområdets tjänster samt andra aktörer som arbetar med unga. Gemensamma verksamhetsmodeller inom kommunen skulle möjliggöra kompetensutbyte och gemensam utveckling av verksamheten. Samtidigt skulle uppföljning, rapportering och utvärdering genomföras mer enhetligt som en del av kommunens ledningssystem.

Ur den ungas perspektiv skulle förändringen stärka möjligheterna att få stöd på svenska som en del av kommunens övriga servicehelhet för unga. Att tjänsten knyts närmare till kommunens övriga ungdomsarbete skulle kunna göra det lättare för den unga att få en överblick över såväl stödet som servicehelheten. Målet är att den unga ska få stöd i rätt tid och så nära sin egen vardag som möjligt, oberoende av om hen använder tjänster på finska eller svenska.

Helhetsbedömning

Den nuvarande köptjänstmodellen har gjort det möjligt att ordna svenskspråkigt uppsökande ungdomsarbete i Kyrkslätt och erbjudit unga stöd i olika livssituationer och i att hitta de tjänster de behöver. Det är dock motiverat att ändra organiseringssättet, eftersom det uppsökande ungdomsarbetet är en integrerad del av kommunens förebyggande ungdomsarbete och dess effekter i hög grad bygger på att unga nås i ett tidigt skede, på lokalt nätverkssamarbete och på tjänsternas tillgänglighet.

Som kommunens egen verksamhet skulle det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet knytas närmare till kommunens helhet för riktat ungdomsarbete än i nuläget. Förändringen skulle stärka arbetstagarens möjligheter att vara en del av kommunens samarbetsstrukturer och de ungas vardagsmiljöer samt att utveckla verksamheten tillsammans med det övriga ungdomsarbetet och samarbetsnätverket. Det bedöms särskilt förbättra det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetets synlighet och tillgänglighet samt möjligheterna att identifiera stödbehov i ett tidigt skede.

Ur ekonomisk synvinkel är konsekvenserna av förändringen mycket begränsade. De mest betydande fördelarna med förändringen hänför sig inte till de ekonomiska konsekvenserna utan till en stärkt organisatorisk ställning för det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet, tätare samarbetsstrukturer samt bättre möjligheter att leda och långsiktigt utveckla verksamheten.

Den centrala personalrisk som identifierats i förhandsbedömningen av konsekvenserna gäller hur en eventuell långvarig frånvaro för den enda svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetaren påverkar verksamhetens kontinuitet och tillgången till tjänsten. Risker kan hanteras genom det gemensamma stödet inom teamet för riktat ungdomsarbete, kompetensutbyte samt vid behov genom att ta tillvara den övriga personalens språkkunskaper och yrkeskompetens.

Sammantaget bedöms förändringen stärka det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetets ställning som en del av kommunens servicehelhet för unga. Ur den ungas perspektiv skulle detta innebära bättre tillgänglighet och synlighet samt bättre möjligheter att få stöd i rätt tid

i sin egen vardagsmiljö. Det handlar således inte enbart om en förändring av organiseringssättet, utan också om att stärka tjänstens organisatoriska ställning, likabehandlingen och förutsättningarna för utveckling samt om att förbättra möjligheterna att nå och stödja svenskspråkiga unga i ett tidigare skede än i dag.

På dessa grunder föreslås att det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet överförs till kommunens egen verksamhet från och med 1.1.2027.

Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari närvarar vid sammanträdet som sakkunnig under behandlingen av detta ärende.